

Beleggen zonder zorgen in de index

Gepubliceerd op maandag 17 oktober 2005

Door Heidi Klijsen

De meeste beleggingsfondsen presteren slechter dan de index. De oplossing: gewoon de index volgen in plaats van te proberen deze te verslaan! Geen voorspellingen, geen verborgen kosten: what you see is what you get.

In de VS is indexbeleggen al jaren een succes. Hier in Nederland belegden tot voor kort vrijwel alleen pensioenfondsen en andere institutionele beleggers in indexen. Maar daar komt langzaam verandering in. Want steeds meer mensen komen er achter dat de meeste actieve beleggingsfondsen het slechter doen dan de index. Oorzaken hiervoor zijn de hoge kosten van beleggingsfondsen, maar ook het feit dat je nu eenmaal niet kunt voorspellen wat individuele aandelen gaan doen.

Efficiënt georganiseerd

Op de effectenbeurs komen vraag naar en aanbod van effecten bij elkaar. Indexbeleggers geloven dat deze markt efficiënt is georganiseerd en er dus altijd de juiste koers tot stand komt. Het heeft volgens hen dus geen zin om te proberen de markt te verslaan, want je loopt altijd achter de feiten aan en kunt het perfecte aan- of verkoopmoment toch nooit voorspellen. Je kunt de index dus beter gewoon volgen, door te beleggen in een indexfonds.

Indexfondsen hoeven geen dure specialisten te betalen die continu de markt afstropen, op zoek naar de krenten in de pap. De fondsbeheerders van indexfondsen kunnen de kosten dus laag houden, omdat ze alleen maar de samenstelling van een bepaalde index hoeven te volgen. Daarvoor is relatief weinig expertise en mankracht nodig. Bovendien doet een indexfonds meestal veel minder aan- en verkooptransacties dan een actief beleggingsfonds.

Kosten bederven je rendement

De kosten die beleggingsinstellingen in rekening brengen slokken - zeker in mindere beurstijden - een belangrijk deel van het beleggingsrendement op. Naast de eenmalige kosten, zoals aan- en verkoopkosten, berekenen beleggingsfondsen ook doorlopende kosten, zoals beheerloon, performance fees, bewaarloon en administratiekosten. Vooral de doorlopende kosten zijn de afgelopen jaren flink gestegen. Ze kunnen oplopen tot wel 8% per jaar, zo blijkt uit onderzoek van de financiële waakhond AFM (Autoriteit Financiële Markten).

Maar ook de zogenaamde spread - een extra kostenopslag op de aan- en verkoopkoers - zorgt voor een flinke verborgen kostenpost. Het loont dus de moeite om bij je beleggingsbeslissingen het kostenaspect flink te laten meewegen. Want die kosten hebben, vooral op langere termijn, een grote invloed op je uiteindelijke rendement.

Minder risico's met indexbeleggen

Beleggen houdt altijd een zekere mate van risico in. Maar daar staat wel de kans op een hoger rendement tegenover. Er zijn twee soorten beleggingsrisico's:

1. Het marktrisico: dit is de kans op verlies als gevolg van een daling van de beurs als geheel.
2. Het specifieke risico: dit is de kans op verlies als gevolg van verkeerde beleggingsbeslissingen.

Bij elke belegging is er sprake van marktrisico, óók bij indexbeleggen. Maar indexbeleggen kent nauwelijks specifiek risico. Je volgt immers gewoon de index en hoeft verder helemaal geen beslissingen te nemen. Het specifieke risico kun je dus beperken door je beleggingen zo goed mogelijk te spreiden en dat is precies wat een indexfonds doet.

In welke index moet je beleggen?

Maak het liefst geen keuze voor een bepaalde sector, want dan blijf je speculeren en dat is nu juist wat indexbeleggers niet willen. Kies gewoon het universum. Wat iemand als zijn universum beschouwt, verschilt per persoon. Hoewel de AEX in de wereld niet veel voorstelt, is het voor veel Nederlanders een belangrijk deel van hun beleggingswereld. Anderen voelen zich meer Europeaan en zullen ook hun beleggingen daar op afstemmen.

Het beste is een wereldwijde spreiding, vindt indexbelegger Hendrik Meesman. Samen met zijn compagnon richtte hij in april jl. het bedrijf Meesman Index Investments op, een vermogensbeheerder die twee indexfondsen op de markt brengt: een wereldwijd gespreid aandelenfonds en een Europees gespreid obligatiefonds. Volgens Meesman heb je als indexbelegger verder niets nodig. "Uit verschillende wetenschappelijke onderzoeken blijkt, dat wereldwijd beleggen de breedste spreiding biedt en daardoor ook de beste risico-rendementsverhouding." Bij obligaties ligt dit

anders, legt hij uit. "Om het valutarisico te beperken, kun je beter in euro-obligaties beleggen. Doordat het rendement op obligaties lager is dan op aandelen, tikt het valutarisico bij obligaties veel harder aan."

Volgens Meesman zal een echte indexbelegger zich nooit alleen tot de AEX beperken. 'De AEX bevat maar 25 fondsen en is heel eenzijdig samengesteld. Een voorbeeld: zo'n 40% van de AEX bestaat uit financials en de grootste fondsen Shell en ING maken samen ruim 30% van de totale index uit.' Voor (potentiële) indexbeleggers heeft Meesman nog een goede tip: 'Kies altijd voor fondsen die beleggen in een 'total return index'; dat is een index die dividend uitkeert. Anders laat je zo'n 2 % rendement liggen en is het dus echt een slechte deal.'

Kanttekening

Bij indexbeleggen kies je blindelings voor alle aandelen in de betreffende index. Maar het verslaan van die index hoeft niet je enige beleggingsdoel te zijn. Zo proberen sommige beleggingsfondsen een lager risicoprofiel aan te bieden, door alleen te beleggen in defensieve aandelen. Andere beleggingsfondsen beleggen bijvoorbeeld alleen in duurzaam producerende bedrijven of in aandelen die een hoog dividend uitkeren. Er zijn beleggers die dit soort kenmerken belangrijker vinden dan het volgen van de index.

Conclusie

Misschien is indexbeleggen niet zo sexy als beleggen in individuele aandelen of exotische beleggingsfondsen. Maar het zorgt wel voor gemoedsrust en daardoor houd je meer tijd en energie over om je met andere zaken bezig te houden. Met lekker leven bijvoorbeeld. Bovendien behaal je in de meeste gevallen - zonder veel moeite - een hoger rendement. Als je maar lang genoeg 'blijft zitten'. Of, zoals Nobelprijswinnaar Economie (en fervent indexbelegger) Daniel Kahneman het verwoordde in het NRC: 'Wees sceptisch, doe weinig en heb geduld'.

Dit is de eerste aflevering van een serie over beleggen zonder zorgen. Meer artikelen uit deze special:

Links

- [Meesman Index Investments](#)
- [Zicht op beleggingsinstellingen](#) Rapport (in pdf) van de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de toezichthouder op de Nederlandse financiële markten, over de kosten van beleggingsfondsen
- [Nobelprijs Economie 2002: Dag Homo Economicus \(VPRO Noorderlicht\)](#) Over de theorie van Kahneman.
- [Special: Beleggen in barre tijden](#)